

Nederland moet de Olympische Spelen organiseren

In februari heeft Jacques Rogge, voorzitter van het Internationaal Olympisch Comité, bij zijn bezoek aan het WK allround schaatsen in Heerenveen verklaard dat Nederland in staat is om de Olympische Spelen te organiseren. In deze bijdrage wordt betoogd dat een Olympiade op eigen bodem grote kansen biedt voor Nederland.

De Olympische Spelen zijn namelijk het grootste sportevenement ter wereld en hebben een mondiale aantrekkingskracht. De Olympiade is zowel voor de organiserende stad als het gastland een investering in de breedste zin van het woord. Om die reden wekt het geen verwondering dat steeds meer steden elkaar verdringen om de Olympiade te mogen organiseren. Het sportevenement biedt onder andere economische en infrastructurele uitdagingen. Uit recent onderzoek blijkt dat de organisatie van de Olympische Spelen aantoonbaar leidt tot een groei van het BNP. Ook zorgt het evenement voor een groei van de werkgelegenheid. De Olympiade in Athene heeft bijvoorbeeld 65.000 nieuwe permanente banen gecreëerd. Daarnaast genereren de Olympische Spelen met name in de aanloopfase tijdelijke banen voor zowel hoog- als laagopgeleide arbeidskrachten.

Een Olympische stad is ook aantrekkelijk voor (zakelijke) toeristen. Barcelona is na de Olympische Spelen van 1992 één van de populairste steden van Europa geworden. Van toerisme profiteert overigens het hele land, omdat toeristen doorgaans niet lang op dezelfde plaats verblijven.

Alle recente Olympische steden hebben profijt gehad van investeringen in de infrastructuur. De Olympiade is vaak een motor van grote infrastructurele projecten die onder normale omstandigheden niet of nauwelijks van de grond komen. Met name de Randstad kan een innovatieve en milieuvriendelijke infrastructurele impuls goed gebruiken. De files in Nederland kosten ons ongeveer een miljard euro per jaar.

Naast enthousiasme roept de Olympiade ook ongegronde bezwaren op. De hardnekkigste mythe is dat de Olympiade een geldverslindend project is. Dit misverstand berust op het investeringsgerichte karakter van de Spelen. De kosten van het evenement zijn doorgaans gemakkelijker te berekenen dan de (indirecte) baten. Onderzoek heeft uitgewezen dat louter en alleen de organisatie momenteel circa 3,2 miljard euro kost. In principe worden deze kosten volledig gedekt door latere inkomsten uit de verkoop van tickets, sponsoring, merchandising en uitzendrechten. Uit een rapport van Price Waterhouse Coopers blijkt dat de Olympiade sinds 1984 winstgevend is voor de Olympische steden. Zo hield Los Angeles in dat jaar ruim 335 miljoen dollar over aan de Spelen als gevolg van een slimme marketingstrategie. Seoul sloot vier jaar later af met een positief saldo van 556 miljoen dollar. De Spelen in Barcelona, Atlanta en Sydney waren eveneens een financieel succes. Het resultaat van de Olympiade in Athene is nog niet bekend. Het valt overigens niet te ontkennen dat investeringen altijd risico's met zich meebrengen. Met het afzien van de organisatie van een naar verwachting winstgevend evenement wordt overigens ook een groot risico genomen. Belangrijk is het dat men leert van fouten die in het verleden zijn gemaakt. Montreal sloot bijvoor-

beeld de Olympiade in 1976 af met een negatief saldo. Deze stad maakte echter de fout om de Olympische Spelen uitsluitend met overheidsmiddelen te financieren. De les die hieruit getrokken moet worden is dat de mogelijkheden van publiek-private samenwerking optimaal moeten worden benut. In Barcelona bleek de actieve rol van het bedrijfsleven een zeer belangrijke succesbepalende factor te zijn.

Een veelgehoord argument is dat Nederland als land en de afzonderlijke Nederlandse steden te klein zijn om een dergelijk groot-schalig evenement te organiseren. Tegen dit argument kan worden ingebracht dat het dichtbevolkte Nederland veel organisatorische en bestuurlijke ervaring heeft, ook wat betreft het organiseren van grote (sport)evenementen. Een voorbeeld is het geslaagde EK Voetbal in 2000. Dit evenement heeft Nederland 145 miljoen euro opgeleverd. De belangrijkste bijdrage werd daarbij geleverd door buitenlandse bezoekers van het toernooi. Daarnaast zijn er genoeg recente voorbeelden van kleine landen die succesvolle Spelen hebben georganiseerd. Griekenland en Australië zijn op de landkaart wel groter dan Nederland, maar niet in demografisch en/of economisch opzicht. In beide landen zijn geslaagde Spelen georganiseerd. Hoewel de Olympiade formeel door een stad georganiseerd moet worden, hebben de Spelen in de praktijk een regionaal karakter. Dit betekent dat topsportaccommodaties over Nederland verspreid moeten worden. Zodoende profiteert het hele land. Doorgaans is daar bij de Olympiade sprake van, zeker wanneer het een klein land betreft. Daarnaast pleit ik voor een innovatieve en creatieve strategie van Nederland. Hierbij kan gedacht worden aan het gebruik van duurzame materialen, de bouw van multifunctionele sportcomplexen en een flexibel Olympisch dorp (bijvoorbeeld cruiseschepen). De kracht van de multiculturele samenleving (*bridging cultures*) is een uitdagend profileringsconcept. Een breed draagvlak, een doordachte strategie en vertrouwen in de eigen mogelijkheden zijn belangrijke voorwaarden voor een succesvolle Olympiade in Nederland. Net als bij topsport zijn daadkracht en doorzettingsvermogen daarbij onmisbare elementen. Een Nederlandse kandidatuur getuigt niet alleen van ambitie, maar ook van een sportieve mentaliteit.

DENNIS DE KOOL

Postdoc aan de Erasmus Universiteit Rotterdam